

הידושו של מקרא

פרשת מצורע

ואולי יש לומר דבאמת כן איירי במצורע עצמו, שהוא הובא אל הכהן, אלא דלא מיירי שמביאין אותו אל הכהן ביום טהרתו, דהרי ביום טהרתו כתיב ויצא הכהן דהכהן בא אליו אל מחוץ למחנה, רק דהכתוב בא לומר דבר אחר, דלכאורה קשה דלמה קורא כאן הכתוב למצורע בשם זה מצורע, הרי לכאורה הוא היה מצורע רק עד לטהרתו, אבל עכשיו ביום טהרתו הוא כבר יוצא מכלל מצורע, ולמה רק עכשיו הוא הוזכר בכתוב בשם מצורע, אלא דבאמת כך אומר הכתוב זאת תהיה תורת המצורע, דמצורע זה שאנו מדברים עליו שעכשיו נעשה מצורע, והאיך נעשה מצורע ע"י שהובא אל הכהן, וכדפירשנו בפרשת תזריע, תהיה יהא תורת טהרתו כך וכך ליום טהרתו, והיינו שאיירי כאן מן המצורע מיד אחר שנעשה מצורע דעליו אמרו זאת תהיה תורת טהרתו.

וממילא ניחא הכל, דתהיה כתיב כיון דהמצורע הוא היה כבר קודם ועל זמן שקודם טהרתו קורא לו הכתוב מצורע, דאילו ביום טהרתו כבר יוצא מכלל מצורע, ולכך כתיב והובא אל הכהן היינו שכך הוא נעשה מצורע שבא אל הכהן וטימאו, ועכשיו ביום טהרתו זאת תורתו, וממשיך הכתוב ומבאר ויצא הכהן וכו' האיך נעשה טהרתו.

או יש לומר דמה דכתיב תהיה היינו לעתיד, ולא מיירי הכתוב רק במצורע עצמו

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן: ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן וכו' (יד, ב ג). צריך ביאור כאן כמה עניינים, בתחילה קשה מהו דאמר הכתוב זאת תהיה, למה לא די לומר זאת תורת המצורע, תהיה זו למה לי. וגם מה המשמעות של תיבת תהיה, וכי לעתיד יהא טהרתו של המצורע, ומה עכשיו אין עדיין טהרת המצורע.

עוד קשה מהו דאמר הכתוב והובא אל הכהן, הרי הכתוב סותר מיניה וביה, דבתחילה אומר שיהיו מביאים את המצורע אל הכהן, ותימה הוא דהרי מחוץ למחנה מושבו, וכדביאר רש"י על אל מחוץ למחנה דהמצורע הרי נמצא מחוץ לג' מחנות, ואילו אח"כ אומר הכתוב ויצא הכהן, היינו שהכהן הולך אל המצורע ולא המצורע אל הכהן.

ועיין בשפתי חכמים שביאר כאן דהובא אל הכהן היינו שטהרתו מובאת אל הכהן, דמעשה טהרת המצורע מובאת אל הכהן, אבל המצורע עצמו אינו מובא אל הכהן אלא אדרבא יוצא הוא אליו.

אבל באמת קשה ודוחק הוא, דהרי בפשיטות משמע דכן מיירי במצורע עצמו שהובא אל הכהן, דבפסוק אין כתיב שטהרת המצורע הובא אל הכהן, אלא כתיב שהמצורע הובא אל הכהן.

כבפשיטות, אלא דבא הכתוב להוסיף חוץ מן תורת המצורע הפשוט דבר נוסף, ואומר וזאת תהיה תורת המצורע לעתיד לבוא והיינו ביום טהרתו, שהוא ביום שיבוא הקב"ה ויטהר את ישראל בבואו לגאול אותם, וכדאמר רבי חמא בר חנינא (קידושין ע"א) כשהקדוש ברוך הוא מטהר שבטים שבטו של לוי מטהר תחילה שנאמר וישב מצרף ומטהר כסף וטיהר את בני לוי וזיקק אותם כזהב וככסף והיו ליי מוגישי מנחה בצדקה, דמיירי שם מאותו זמן שיטהרם הקב"ה.

וזהו דאמר הכתוב והובא אל הכהן דיקרבם הקב"ה ביום זה והובא אל הכהן, אבל שלא תאמר דרק את הצדיקים הראויים להיות מובאים אל הכהן אותם יטהר הקב"ה ויגאל אותם, לזה ממשיך הכתוב ואומר ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן, היינו שגם הרחוקים והנידחים יקרבם הקב"ה ויקבצם ויגאלם.

וכל זה בכוח מה דראה הכהן היינו שיראה הקב"ה ללבב שאין כוונתם של ישראל להכעיסו או למרוד בו חלילה, אלא דמחמת היצר המסיתם הוא דחטאו לו, אבל בתוך תוכם טובים הם וחפצים לעשות רצונו יתברך, וממילא בראותו כל זאת כזה די שיתקיים בהם והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע, שנזכה לזה בקרוב בימינו, ועוד בשנה זו לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בבנין בית מקדשנו אמן.

וככם המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים: והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת כל שערו יגלח וככם את בגדיו ורחץ את

בשרו במים וטהר (יד, ח ט). צריך ביאור בפסוקים אלו כמה דברים, בתחילה מה דאמר הכתוב וגלח את כל שערו דהיינו קודם השבעה ימים של טהרה, ואילו אח"כ חוזר הכתוב לומר ביום השביעי שיחזור ויגלח, דכמה גילוחים הללו למה ליה, דלמה לא די לגלח או בתחילה או בסוף שבעת הימים.

עוד צריך ביאור גם לענין כיבוס בגדיו כן, דהרי ממה נפשך אם בתחילת שבעת הימים כבר טהר ולכך יש לו לכבס בגדיו, למה צריך שוב כיבוס וכן גילוח בסוף הימים הללו, ואם בתחילה לא היה טהרה ולכך בסופו מגלח ומכבס בגדיו, למה כלל היה צריך לעשות כל זה בתחילת ימים אלו.

עוד צריך ביאור מה דאמר הכתוב ואחר יבוא אל המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים, דלכאורה סתירה איכא בדברים הללו, דבתחילה אומר הכתוב דיבוא אל המחנה בתחילת שבעת הימים אחר גילוח וכיבוס ורחיצה, ואילו מיד חוזר הכתוב לומר וישב מחוץ לאהל ולא בתוך אהל, דנראה דמחוץ למחנה מושבו.

ובאמת אם נעיין ברש"י הק' נראה דכבר ביאר הוא דמחוץ לאהל היינו לאסור עליו תשמיש המטה, דממילא משמע דאין מקומו למחוץ למחנה אלא אך ורק מחוץ לאהל לענין זה דתשמיש המטה, דממילא ניהא דברי הכתוב דקודם לכן יבוא אל המחנה.

עוד צריך ביאור למה גבי גילוח של יום השביעי חזר הכתוב כמה פעמים לומר יגלח כל שערו, וכן בפרטיות כתב את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו, ושוב חזר

חידושו

מצורע

של מקרא

לומר ואת כל שעריו יגלה, דלמה לא די לומר פעם אחת יגלה את כל שעריו דממילא בו נכללים כל שערות גופו, וכמו שכבר אמר הכתוב גבי תחילת ימי טהרתו, דשם לא חזר הכתוב לומר את ראשו וכו', ובפרט קשה מה דחזר הכתוב אח"כ גם לומר ואת כל שעריו יגלה בלא צורך.

ועיין בגמ' סוטה שכבר עמדו על זה דאיכא כאן כלל ופרט וכלל לרבות כל מקום כנוס שיער ונראה, וכפי שהובא ברש"י הק' כאן.

רק דעדיין קשה דא"כ למה לא נאמרו כל אלו גבי תחילת ימי טהרתו, וכי יש חילוק בין השנים הללו גבי כל מקום כנוס שיער.

ואם תאמר דנילף זה מזה, וגילה לן הכתוב פעם אחת ונילף מינה לתחילת ימי טהרה. מ"מ קשה דאם פעם אחת יש לחדש כן בגילוח הראשון היה לו לחדש וממנו נלמד לשני, ולמה המתין בגילוח ראשון ולא חידש כן ורק בשני חידש הדבר.

ובפרט קשה מה דלא נקט כן בראשון דווקא, דהרי ק"ו איכא, דאם בראשון שעדיין הוא טמא בימי ספרו בעינן כל אלו, כ"ש בשני דנטהר לגמרי דבעינן כל גילוחים הללו, ועכשיו דחידש רק בשני איך נלמד לראשון, הרי יש לומר דשם כיון דלא נטהר לגמרי באמת לא בעינן כל גילוחים הללו.

ואולי יש לומר דבאמת לכך לא נכתב בראשון ומשום דבו אין צריך כל כנוס שיער כבשני, אבל צריך עיון לדינא.

עוד צריך ביאור הא דאמר הכתוב גבי יום השביעי ורחץ את בשרו במים וטהר, דלמה כאן נקט את בשרו, ולא נקט כבתחילת ימי טהרה דשם כתיב ורחץ במים וטהר, ולא כתיב בשרו, דמאי שנא.

ואולי יש לומר דבתחילת ימי טהרה כיון דרוצה לטהר צריך להראות שעושה מעשה להוריד טומאתו מעליו, ולכך כבר בתחילה הגם דעדיין הוא טמא בימי ספרו צריך לגלה ולכבס ולרחוץ במים, כדי שבכך יהא בגדר הבא לטהר, וזהו דאמר הכתוב לעיל והזה על המטהר מן הצרעת, והגם דדבר ברור הוא דאיירי בצרעת וכדקשה באור החיים הק', ולמאי נקט הכתוב מן הצרעת, אלא דבא לומר בזה דעושה מעשה להטהר מן הצרעת.

אבל לא איירי באדם שכבר נטהר ממש מן הצרעת, דזהו רק אחר ימי ספרו, ולכך הדגיש הכתוב מן הצרעת לומר דמתרחק הוא מינה ומטהר ממנה.

דממילא כיון דבתחילה איירי רק בעושה מעשה לטהר עצמה מינה, לכך אין חלין עליו כל דיני טהרה ממש, ואין חיוב לגלה כל כינוס שיער כביום השביעי, דכדי לעשות מעשה די בעיקר הגילוח.

וכן גבי ורחץ במים אין חיוב לרחוץ כל בשרו או בשרו ממש בלא חציצה כל שהוא, דאין בו דין טהרה ממש, ומשא"כ ביום השביעי נקט הכתוב ורחץ את בשרו דבשרו ממש חייב ברחיצה בלא שום חציצה, דבלעדי זה לא יהא טהור.

וממילא ניחא למה דווקא בגילוח שני נקט הכתוב כל הני כלל ופרט וכלל, דדווקא בו

חידושו

יש לחדש דבעינן כינום שיער, ומשא"כ
בגילוח ראשון אין דין זה.

רק דבר אחד מצינו ללמוד מכל זה, דעל אף
שבתחילת טהרתו אינו נטהר ממש
מטומאתו וכפי שאמרנו, מ"מ כיון דבא זה
לטהר כבר הותר לו להכנס לתוך המחנה
ואין מושבו מחוצה לו, ולכך רק מחוץ
לאהלו ישב דהיינו איסור תשמיש דסוף

מצורע

של מקרא

סוף טמא הוא עדיין, דממילא נלמד מכאן
כוח הבא לטהר דאפי' בלא טהרה כבר
נחשב כטהור לגבי כניסה למחנה.

יוצא לאור ע"י הר"ר זלמן חיים הומינר הי"ו, מחבר גליון 'דפירשנו' על הדף היומי,
קרית קרעטשניף רחובות.

להנצחות ולרשימת תפוצה וכן לכל ענייני הגיליון ניתן לפנות למס' פאלפון 0533132203
או למייל sh0533132203@gmail.com